

was: blijven of vertrekken? De minister-president, jhr. mr. D. J. de Geer, die zo nerveus was dat hij nauwelijks meer een telefoonschijf kon draaien, was niet in staat, leiding te geven aan de discussie, laat staan tot een besluit te komen, ook niet toen hij wist dat de koningin Den Haag zou verlaten. De minister van defensie, luitenant-kolonel A. Q. H. Dijkhoorn, drong op een onmiddellijk vertrek aan, de minister van justitie, prof. mr. P. S. Gerbrandy, wilde nog een dag wachten maar was er op zichzelf voorstander van dat het kabinet zou voorkomen in Duitse handen te vallen, andere ministers meenden dat vertrek uitgelegd zou worden als desertie. Het resultaat was dat tegen half één zeven ministers: de Geer, Dijkhoorn, Gerbrandy, ir. J. W. Albarda (waterstaat), H. van Boeyen (binnenlandse zaken), G. Bolkestein (onderwijs, kunsten en wetenschappen) en dr. J. van den Tempel (sociale zaken), Den Haag verlieten en dat er twee achterbleven: mr. M. P. L. Steenberghe (handel, nijverheid en scheepvaart) en mr. dr. A. A. van Rhijn (landbouw en visserij). Vitale aangelegenheden waren er, in welke het kabinet op dat moment nog geen beslissing genomen had: generaal Winkelman had geen instructie gekregen, in welke situatie hij het geoorloofd mocht achten de wapens neer te leggen, en er was niet vastgesteld bij wie of bij welke instantie na het vertrek der regering het regeringsgezag zou berusten. Beide punten werden alsnog geregeld: in Den Haag deelde Steenberghe in aanwezigheid van de secretarissen-generaal der departementen aan generaal Winkelman mee dat aan deze het regeringsgezag overgedragen was, en onder pressie vooral van Dijkhoorn berichtte de Geer van Hoek van Holland uit telefonisch aan de opperbevelhebber dat hij overgave mocht aanbieden zodra naar zijn oordeel verder weerstand bieden doelloos en nutteloos was. Van hun aanvankelijk besluit, niet uit te wijken, kwamen Steenberghe en van Rhijn terug: nu het regeringsgezag naar behoren overgedragen was, voegden zij zich bij hun ambtgenoten en even na zeven uur 's avonds verliet de Britse torpedobootjager 'Windsor' Hoek van Holland met negen ministers aan boord – de oorlogsbodem meerde dinsdagochtend in de monding van de Theems en tegen het middaguur namen de ministers in een van de grootste Londense hotels, *Grosvenor House*, aan het *Hyde Park* gelegen, hun intrek. Diezelfde middag nog vlogen Dijkhoorn, van Kleffens en Welter naar Parijs om er bij de Franse autoriteiten op aan te dringen dat Nederland een maximum aan hulp zou krijgen.

Zo waren dus acht ministers in *Grosvenor House* aanwezig toen de Nederlandse gezant in Londen, jhr. mr. E. F. M. J. Michiels van Verduynen, tegen het einde van de middag telefonisch van Den Haag uit ingelicht werd, dat generaal Winkelman gecapituleerd had, zij het dat de strijd in Zeeland voort-